

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

№3

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

2025

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ 2025 йил, 3-сони

Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎзР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Тахририят ижодий
жамоаси:**

Бош муҳаррир:

и.ф.д., проф. М.Э.Пўлатов

Бош муҳаррир

ўринбосари:

и.ф.н., проф. Д.Х.Асланова

Масъул котиб:

и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Муҳаррирлар:

и.ф.д., доцент Ф.А.Сафаров
PhD, доцент И.М.Пардаева
PhD, И.Ш.Эрназарова

Техник муҳаррир:

и.ф.н., проф. А.Н.Холиқулов

Корректор:

PhD, доц. С.А.Бабаназарова

Саҳифаловчи:

PhD Х.Н.Очилова

1 йилда 4 маротаба
чоп этилади.

**Ўзбекистон худудида
тарқатилади.**

Тахририят манзили:

140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темур кўчаси, 9-уй,

тел.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:

samisiservis@mail.ru

Тахририят кенгаши раиси:

М.Э.Пўлатов – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори, и.ф.д., профессор

Тахририят кенгаши раиси ўринбосари:

Д.Х.Асланова – СамИСИ илмий ишлар ва
инновациялар бўйича проректори, и.ф.н., профессор

Тахрир кенгаши аъзолари:

Б.А.Бегалов – Ўзбекистон Республикаси Президенти
хузуридаги Статистика агентлиги директори, и.ф.д.,
профессор

М.Қ.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.К.Ғоибназаров – и.ф.д., профессор.

М.М.Мухаммедов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Д.Р.Зайналов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Муртазаев – ТДИУ СФ директори, и.ф.д., проф.

М.Р.Болтабаев – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Р.Х.Эргашев – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.

И.С.Тўхлиев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

К.Б.Уразов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Қ.Ж.Мирзаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.И.Исроилов – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Г.М.Шодиева – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.Абдукаримов – СамИСИ профессори, и.ф.н.

Р.Қобилов – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари

С.Н.Тошназаров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Р.Н.Нормахматов – СамИСИ профессори, т.ф.д.

А.Бектемиров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

М.Т.Алимова – СамИСИ профессори, и.ф.д.

З.Дж. Адилова – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Ш.О.Қувондиқов – СамИСИ профессори в.б., иқтисод
фанлари доктори

Л.Н.Халикова – СамИСИ профессори, DSc

Ф.А.Сафаров – СамИСИ доценти, DSc

А.М.Каримова – СамИСИ профессори в.б., DSc

И.Б.Маттиев – СамИСИ профессори, DSc

КИЧИК БИЗНЕС ВА ОИЛАВИЙ ТАДБИРКОРЛИК	
Гулнора Мардиевна Шадиева Малый бизнес как фактор социально-экономического развития Узбекистана	155
Laziz Niyozovich Xudoyorov Qashqadaryo viloyatida kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirishning ustuvor yoʻnalishlari	160
МЕНЕЖМЕНТ ВА МАРКЕТИНГ	
Dilafroz Saidbaxromovna Saidaxmedova Qurilish korxonalarida sifat menejmenti tizimini samarali joriy etish: tahlil va takliflar	164
Ибодулла Хасанович Ибрагимов Персонализация как драйвер повышения результативности транзакционных маркетинговых кампаний	167
Baxtiyor Nabijanovich Dedajanov Tovar-moddiy zahiralarni erkin talab sharoitida boshqarish – korxonalar operatsion faoliyatining samaradorligini oshirish garovi	171
Xilola Nematovna Ochilova “Kompensatsiya va imtiyozlar” fanining mazmuni, mohiyati va ahamiyati	175
Ирода Аминжоновна Умурзакова Совершенствование организационно-экономических механизмов маркетинга в условиях цифровой трансформации сферы услуг	180
Botir Hayat Muradov Togʻ-kon sanoati korxonalarining yashil iqtisodiyotga oʻtish muammolari va yechimlari	183
Zuhriddin Nuriddinjon oʻgʻli Salohiddinov Iqtisodiy jarayonlarda resurslardan foydalanish va taqsimot modellari	186
ИНВЕСТИЦИЯ	
Ойдин Давроновна Хамракулова Инвестиции и становление инновационного пути развития экономики Узбекистана	192
БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ, ИҚТИСОДИЙ ТАҲЛИЛ ВА АУДИТ	
Bobur Farxodovich Boronov, Shahboz Shodi oʻgʻli Rajaboyev Raqamli iqtisodiyot sharoitida axborot-kommunikatsiya texnologiyalari xizmatlarining tavsifi va buxgalteriya hisobi	197
Otabek Olimjonovich Sobirov Boshqaruv hisobini tashkil etishning nazariy asoslari	202
Xurshidjon Nazrullo oʻgʻli Abdullayev Ekologik audit oʻtkazishning usullari va tartib-qoidalari	205
Marifat Umarovna Xudoyberdiyeva Chakana savdo aylanmasining mohiyati va rivojlanishi	211
ТАЪЛИМ, КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ВА ПЕДАГОГИКА	
Shaxnoza Ergashevna Samandarova Boshlangʻich va umumiy oʻrta taʼlim matematika taʼlimida uzviylik muammosining nazariy asoslari	214
ЭЪТИБОРГА МОЛИК МАСАЛАЛАР	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев Самарқанд ҳаётидаги олти муаммо, олти таклиф ва олти натижа	217

I.Umurzakova Xizmatlar sohasida raqamli transformatsiya sharoitida marketingning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish Annotatsiya. Maqola xizmatlar sohasida raqamli transformatsiyani muvaffaqiyatli amalga oshirishni ta'minlaydigan, texnologik, kadrlar va moliyaviy omillarni hisobga olgan holda kompleks tashkiliy-iqtisodiy yechimlarni ishlab chiqish va asoslashga bag'ishlangan. Kalit so'zlar: raqamli transformatsiya, xizmatlar sohasi, tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlar, optimallashtirish, SWOT-tahlil, raqamli infratuzilma, institutsional yondashuv, raqamli yetuklik, innovatsion texnologiyalar, raqobatbardoshlik.	I.Umurzakova Improvement of organizational and economic mechanisms of marketing in the context of digital transformation of the service sector Abstract. The article examines ways to optimize organizational and economic approaches to the digital transformation of the service sector. Special attention is given to adapting traditional management models to new digital conditions. The necessity of a comprehensive approach, encompassing technological, human resource, and financial aspects, is substantiated. Keywords: digital transformation, service sector, organizational and economic mechanisms, optimization, SWOT analysis, digital infrastructure, institutional approach, digital maturity, innovative technologies, competitiveness.

Botir Xayot Muradov – Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti assistenti

TOG‘-KON SANOATI KORXONALARINING YASHIL IQTISODIYOTGA O‘TISH MUAMMOLARI VA YECHIMLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada iqtisodining rivojlanishda tog‘-kon va metallurgiya sanoatida yangi zamonaviy texnologiyalarni asosida samarasini yuksaltirish va strategik boshqarishning tushunchasi, mazmuni tushuntiriladi. Tog‘-kon, metallurgiya sanoati korxonalari va tashkilotlardagi samarali strategik boshqarish usullari, sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini ta'minlash va rejalashtirish samaradorligini oshirish yo'llari tadqiq qilinadi.   Kalit so'zlar: sanoat korxonalari, metallurgiya, strategik boshqaruv, raqobat, innovatsiya, menejment, samaradorlik, rejalashtirish.

Kirish. Zamonaviy dunyoda barqaror iqtisodiy o'sish jarayonida transport tizimi ijtimoiy rivojlanishning ajralmas qismiga aylangan. Har kuni millionlab avtotransport vositalari yo'llarda harakatlanadi, bu esa turli maqsadlar, jumladan, odamlarning hayotini qulaylashtirish, tovarlarni tashish va boshqa ko'plab funksiyalarni bajarishga xizmat qiladi [2]. Avtomobillardan chiqadigan CO₂ gazining asosiy rol o'ynashi natijasida, global isish va atmosfera haroratining oshishi kabilar ham mavjud. Shuningdek, NO_x va VOCs gazlari havoda kimyoviy reaksiyalarga kirishib, smog (havo ifloslanishi) ni hosil qiladi va bu o'z navbatida, inson salomatligiga jiddiy ta'sir ko'rsatadi. Shunday qilib, avtotransport vositalarining ekologik ta'sirini kamaytirish va ularning chiqaradigan chiqindilarini boshqarish muhim masala sifatida qolmoqda [6]. Ma'lumki, tog‘-kon metallurgiya sanoati va zavodlaridan atmosfera havosiga tashlanayotgan changlarni kamaytirish va sanitariya me'yorida bo'lishini ta'minlashda siklonli filtr, elektrofiltr va boshqa turdagi texnologik chang-gazlar tozalovchi qurilmalar qo'llaniladi. Sanoat korxonalariga jahon talablariga mos filtrlar o'rnatilmoqda mavjudlari esa rekonstruksiya qilinmoqda. Atrof-muhitni muhofaza qilish chora-tadbirlarini hududlar kesimida o'rganish mavjud ekologik muammolarning yechimini topishda, vujudga kelishi mumkin bo'lgan xavfli tabiiy hodisa-jarayonlarini oldini olishda muhim ahamiyatga ega. Toshkent viloyatida tog‘-kon sanoati taraqqiy etgan va buning natijasida ekologik vaziyat murakkablashib borayotgan Angran va Olmaliq sanoat rayonidagi konlar vatanimiz uchun iqtisodiyoti uchun eng yirik resurs manbayi bo'lishi bilan birga atrof-muhitni ifloslantiruvchi ko'plab ekologik va geoekologik muammolarni yuzaga keltiruvchi tarmoq va hududdagi kon ishi natijasida vujudga kelgan chiqindilar, ularning tabiiy muhitga ta'siri va vujudga kelgan mahalliy geoekologik muammolarni o'rganish zamon talabiga asosan mazkur ishning dolzarbligini belgilaydi.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Tadqiqot natijasida don va un mahsulotlari bozorida iste'molchi xulq-atvori mezonlarini qo'llash imkoniyatlari bo'yicha xorijiy va mahalliy olimlarning ilmiy izlanishlari o'rganildi. MDH olimalaridan biri Makarov J. o'zining

izlanishlarida ekologik va geoeologik muammolarni yuzaga keltiruvchi tarmoq va hududdagi kon ishi natijasida vujudga kelgan chiqindilar mezonlarini qo'llash imkoniyatlarining nazariy-metodologik yondashuvlari, ekologik va geoeologik muammolarni kon ishi natijasida vujudga kelgan chiqindilar iqtisodiy rivojlanishning asosiy omillari ekanligi ta'sirini, ishchi kuchiga zararligini tushunchasini tadqiq qilish jarayonini muhim omil va tizim sifatida o'z fikrlarini ilgari surgan.

Sidorov E.S. o'zining ilmiy tadqiqot ishlarida ekologik va geoeologik muammolarni yuzaga keltiruvchi omillarni va kon ishi natijasida vujudga kelgan chiqindilar mezonlari va metodikasini ijtimoiy-iqtisodiy muhitdagi o'zgarishlarni aks ettiruvchi muhim omil ekanligini ta'kidlaydi. Qolaversa, ekologik menejmentida ish metodikasini qo'llash asosida ishchilar orasida so'rovnomal o'tkazish asosida ularning ma'lum turdagi mahsulotlari zararlarini oldini olish va bartaraf etib amalga oshirish imkoniyatlarini baholaydi [4]. Bundan tashqari E.Z.Cmolniy va E.Egamberdiyev, S.M.Turabjanov [2] kabi olimlar tomonidan ham ekologik va geoeologik muammolarni yuzaga keltiruvchi vaziyatlarni keng tarzda o'rganib vujudga kelgan chiqindilar mezonlarini qo'llash imkoniyatlari kabi mohiyatlar ularning ilmiy ishlarida yoritib berilgan.

Tadqiqot metodologiyasi. Maqolada tog'-kon va metallurgiya sanoatida yangi zamonaviy texnologiyalar samaradorligini oshirish jarayonida kadrlar siyosatining iqtisodiyotni rivojlantirishdagi ahamiyatini ta'kidlash jarayonida adabiyotlar va ma'lumotlarni topish va ularni tahlil qilish orqali tahlil qilish, sintez qilish, mantiqiy yondashuv usullari va asosiy strategiyalarni qo'llashda foydalanilgan. strategik boshqaruv.

Tahlil va natijalar. Innovatsion iqtisodiy taraqqiyot sharoitida kadrlar siyosatini har bir korxonahabariyati va kadrlar xizmati uchun mas'uliyatli shaxslar ishlab chiqishi zarur, deb hisoblaymiz [3]. Chunonchi, har bir korxonahabariyatining asosiy manbayi, albatta, xodimlar hisoblanadi, ularning ishiga mas'uliyat bilan ishlashi, qo'nimsizlikni olish, korxonahabariyat kelajagi uchun ham katta ta'rif ko'rsatadi [4]. Afsuski, amalda sanoat korxonahabariyatlari kadrlar ishini ishlab chiqishda va ko'pchilik bu masala faqat kadrlar bo'limi boshlig'i zimmasiga ko'tariladi. Kerakli ekologik muammolarni hal qilish zaruriyati bilinmoqda. Dunyoda integratsiyalashuv jarayoni davom etib, iqtisodiyotdagi o'zgarishlar ham globallashtirilgan holda rivojlanish bosqichiga kirdi. Bunday sharoitda -xalqimizning erkin va farovon, qudratli yangi O'zbekistonni barpo etish bo'yicha xohish-irodasini ro'yobga chiqarish, har bir fuqaroga o'z salohiyatini rivojlantirish uchun barcha imkoniyatlarni yaratish, sog'lom, bilimli va ma'naviy barkamol avlodni tarbiyalash, global ishlab chiqarishning muhim bo'g'iniga aylangan kuchli iqtisodiyotni shakllantirish, adolat, qonun ustuvorligi, xavfsizlik va barqarorlikni kafolatli ta'minlash masalasi "O'zbekiston – 2030" strategiyasida alohida qayd etilgan [5]. Bularni inobatga olib, ushbu yo'nalishlarning ayrimlariga e'tiborni qaratamiz va sanoat korxonahabariyatlarida ekologik muammolarni hal qilish va masalalarida innovatsion zamonaviy texnologiyalar ishlatilinishi va kerakli sohahabariyatlarida eng muhim o'rinni egallashga asos bo'lmoqda, mehnat va ish jarayonlarida zaharli chiqindilar ishini bajarish pasayishiga va xavf tug'dirishiga olib kelishi mumkin.

Ilmiy ishdagi maqsadi: Atmosfira havosiga tashlanayotgan zararlangan gazlar uchun to'lovlarni hisoblash, ekologik zararlarni kamaytirish va ularni moliyaviy jihatdan baholash. Ushbu loyihaning asosiy maqsadi - avtotransport vositalaridan chiqadigan zararli gazlar uchun to'lovlarni hisoblash va ularning atrof-muhitga bo'lgan ta'sirini baholashdir [5]. To'lovlarni hisoblashning maqsadi, zararlangan gazlarni chiqarish uchun avtotransportlardan to'lanadigan mablag'larni aniqlash va bu mablag'larni atrof-muhitni himoya qilish uchun ishlatishdir. Shu bilan birga, bu loyiha orqali chiqindilarni kamaytirish va ekologik to'lovlarni joriy etish orqali transport vositalarining ekologik izini qisqartirishga qaratilgan chora-tadbirlar ishlab chiqiladi. Ekologik to'lovlar tizimi nafaqat zararli gazlarning chiqarilishining iqtisodiy qiymatini aniqlash, balki ularning ijtimoiy va ekologik ta'sirini kamaytirish uchun ham zarur. Ko'plab mamlakatlar, shu jumladan Yevropa Ittifoqi davlatlari, zararli chiqindilar uchun to'lovlar tizimini joriy qilish orqali ekologik barqarorlikni ta'minlashga harakat qilishmoqda. Bunday tizimlarning iqtisodiy samaradorligini tahlil qilish va ularning ijtimoiy ahamiyatini baholash loyiha doirasida alohida e'tiborga olinadi [6]. Yirik shaharlarda, ayniqsa, transport vositalari ko'p bo'lgan joylarda havoning ifloslanishi ko'proq seziladi. Ozon qavatini va unga ta'siri - avtotransport vositalaridan

chiqarilgan ifloslovchi gazlar, xususan, NO_x, ozon qavatining zararlanib ketishiga sabab bo‘lishi mumkin. Ekologik to‘lovlar quyidagi asosiy qismlardan iborat bo‘lishi mumkin: Zararlangan gazlar uchun to‘lovlar. Ekologik to‘lovlar tizimining eng muhim qismi bu transport vositalaridan chiqarilgan gazlar uchun to‘lovlardir. Bu to‘lovlar ikki asosiy maqsadni ko‘zlaydi: Ekologik maqsad: Atrof-muhitni ifloslanishdan himoya qilish, ya’ni atmosferaga zararli moddalarni tashlashni kamaytirish. Iqtisodiy maqsad: Ekologik zararlarni qoplash, tashlangan chiqindilarning iqtisodiy xarajatlarini tartibga solish va to‘lov orqali ishlab chiqarishning ekologik jihatini aks ettirish.

Iqtisodiy ahamiyati. Ekologik to‘lovlar atrof-muhitni saqlashga quyidagi tarzda hissa qo‘shadi: Atmosferaning tozaligi: Avtotransport vositalaridan chiqadigan zararli gazlar (NO_x, CO₂, PM 2.5 va boshqalar) havoni ifloslantiradi va iqlim o‘zgarishiga olib keladi. Ekologik to‘lovlar bu moddalarni chiqarishning iqtisodiy narxini belgilaydi va chiqindilarni kamaytirishga undaydi. Tabiiy resurslarni himoya qilish: Avtotransport vositalari nafaqat havoni, balki yer resurslarini ham ifloslantiradi (masalan, neft va gazni qazib olish, transport infratuzilmasining qurilishi). Ekologik to‘lovlar bu resurslarning haddan tashqari ishlatilishini oldini olishga yordam beradi. Sog‘liqni saqlashni yaxshilash: Zararli gazlar va partikulyar moddalar inson sog‘lig‘iga salbiy ta’sir qiladi, masalan, yurak-qon tomir kasalliklari, nafas olish tizimi kasalliklari va saraton kasalliklariga sabab bo‘lishi mumkin. Ekologik to‘lovlar bu zararli moddalarni chiqarishni kamaytirish orqali sog‘liqni saqlash xarajatlarini pasaytiradi. Ekologik to‘lovlarning samaradorligini o‘lchash uchun quyidagi usullarni qo‘llash mumkin: Chiqindilarni kamaytirish: Avtomobil ishlab chiqaruvchilari va iste’molchilarining ekologik to‘lovlari orqali chiqindilarni kamaytirish darajasini o‘lchashda havo sifatining yaxshilanishida ekologik to‘lovlar to‘langach, atmosferada zararli gazlarning miqdorining kamayishini kuzatish inobatga olingan (1-jadval):

1-jadval

Avtotransportdan chiqadigan zararli gazlar va ularning ta’siri¹

№	Zararli modda	Ta’siri	Manba
1	CO ₂	Iqlim o‘zgarishi, issiqxona ta’siri	Tog‘-kon va metallurgiyada sanoatga aloqador avtomobil, avtobuslar, yuk mashinalar
2	NO _x	Havo ifloslanishi, kislorod yetishmovchiligi	Transport, sanoat korxonalari
3	PM 2.5	Nafas olish tizimi kasalliklari, saraton	Dvigatel gazlari, avtomobillar
4	CO	Sog‘liqqa zararli, o‘limga olib kelishi mumkin	Avtomobil chiqindilari
5	Cf	Havf va xatar	Naoniy vaziyatlar

Xulosa va takliflar. Avtotransport vositalarining atmosferaga chiqaradigan gazlari va ularning ekologik ta’siri bugungi kunda jiddiy ahamiyat kasb etmoqda. Avtomobil transportining chiqindilari atrof-muhitning ifloslanishiga, iqlim o‘zgarishiga va odamlarning salomatligiga katta zarar keltiradi. Avtotransport vositalarining atmosferaga chiqargan zararlangan gazlari global ekologik muammolarga sabab bo‘lmoqda. Transport vositalaridan chiqadigan zararlangan gazlarni kamaytirish bo‘yicha amalga oshirilgan tavsiyalar, atrof-muhitni himoya qilishda va iqlim o‘zgarishini sekinlashtirishda samarali bo‘lishi mumkin. Avtomobil transporti va ekologik tizimlar o‘rtasidagi muvozanatni tiklash, transport sektori va jamiyatning birgalikdagi harakatlari bilan amalga oshirilishi kerak. To‘lovlar tizimi, zamonaviy texnologiyalarni qo‘llash, ekologik ta’lim va targ‘ibot orqali uzoq muddatda ekologik barqarorlikka erishish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Mirziyoyev Sh.M. "Milliy taraqqiyot yo‘limizni qat’iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko‘taramiz". Asarlar. 1-jild.

¹ Tadqiqot natijasida muallif ishlanmasi

2. Mirziyoyev Sh.M. Zamonaviy va yangi O‘zbekiston. - Toshkent: "O‘zbekiston" NMIU, 2024.- 560 b.
3. Egamberdiyev E., Turabdjanov S., Akmalova G., Mukhtarova N., Ayubova I., Mirzakhmedova M., Rakhmonberdiyev G. Obtaining paper from composition of different fibers and its analysis. E3S Web of Conferences, 2023, 371, 01004, DOI 10.1051/e3sconf/202337101004
4. Muradov B.X. Innovations in the economy and public sector: introduction to the problem, Журнал Young Scientist Research Journal of Karakalpakstan, Том-2, NNUC, 2023/12/7. Страницы 301-308,
5. Мурадов Б.Х., David Teece. Monitoring and diagnostics of organizational and economic mechanisms of the industrial branch. Журнал Industrial Economics and management: materials of the III international scientific and practical conference on the topic of problems and solutions. Collection of articles and abstracts. Том 1. 2023/5/2. Страницы 51. Uzmu. Tashkent.
6. Мурадов Б.Х. Совершенствование социально экономического инструментария планирования производственной деятельности развития механизмов в угольных предприятиях для повышения ее эффективности. Современные инновационные технологии в области нефти и газа. республиканское научно-техническая конференция сборник. Том 1. 2023/5/12. Страницы 307. TDTU.

Б.Мурадов	B.Muradov
Проблемы и решения перехода горнодобывающих предприятий к зеленой экономике	Problems and solutions for the transition of mining enterprises to a green economy
Аннотация. В статье объясняется содержание концепции повышения эффективности и стратегического управления за счет внедрения новых современных технологий в горнодобывающей и металлургической промышленности при развитии экономики. Исследуются методы эффективного стратегического управления на предприятиях и организациях горнодобывающей, металлургической промышленности, способы обеспечения конкурентоспособности промышленных предприятий и повышения эффективности планирования.	Abstract. This article explains the content of the concept of increasing efficiency and strategic management through the introduction of new modern technologies in the mining and metallurgical industries in the development of the economy. The methods of effective strategic management at enterprises and organizations of the mining and metallurgical industries, ways to ensure the competitiveness of industrial enterprises and improve planning efficiency are studied.
Ключевые слова: промышленные предприятия, металлургия, стратегическое управление, конкуренция, инновации, менеджмент, эффективность, планирование.	Keywords: industrial enterprises, metallurgy, strategic management, competition, innovation, management, efficiency, planning.

Zuhriddin Nuriddinjon o‘g‘li Salohiddinov – Namangan davlat texnika universiteti tayanch doktoranti

IQTISODIY JARAYONLARDA RESURSLARDAN FOYDALANISH VA TAQSIMOT MODELLARI

Annotatsiya. Ushbu maqolada globallashuv sharoitida resurslardan samarali foydalanish va uni to‘g‘ri taqsimlash borasida resurs modellaridan foydalanishning dolzarb qirralari bayon etilgan. Shuningdek rivojlangan mamlakatlarda ushbu sohada foydalanib kelinayotgan modellar to‘g‘risidagi yondashuvlar keltirilgan. Ushbu modillardagi ayrim kamchiliklarga to‘xtalib o‘tilib, modellardan mamlakatimiz iqtisodiyotida foydalanish mumkin bo‘lgan ayrim turlari haqida fikr yuritilgan. Soha doirasida tegishli tavsiyalar berilgan.   Kalit so‘zlar: resurslar tanqisligi, “aqli” iqtisodiyot, raqamlashtirish, iqtisodiy rentabellikni oshirish, resurslarni yetkazib berish, taqsimlash va nazorat qilish, ichki resurslar, modellar.

Kirish. Globallashayotgan iqtisodiyotning zamonaviy sharoitida resurslardan foydalanish va uning taqsimotida resurs modellaridan foydalanish doimiy ravishda o‘sib bormoqda. Buning sababi, raqamli transformatsiya va global raqobat davrida resurslarni samarali

ISSN 2091-5187

☞ “СЕРВИС” ☞

Журнал Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти таҳририят
бўлимида нашрга тайёрланди.

10.09.2025 йилда теришга берилди. 26.09.2025 йилда босишга рухсат этилди.
Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84 $\frac{1}{8}$. “Times” гарнитураси. Офсет
босма усули. Шартли босма табоғи 14,6. Ҳисоб-нашриёт
табоғи 13,75. Адади 100 нусха. Буюртма № 0054А/25

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг
матбаа бўлимида чоп этилди.
Лицензия № 025316.
Реестр № Х-119112.

Манзил: Самарқанд шаҳри, Шохрух кўчаси, 60-уй.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2025.